

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÖL.**

*Indült Bétsböl, Pénteken Junius 24 ik napján
1803-ik esztendőben.*

B é t s.

T. N. Esztergom Vármegyének Ord. Vice Ispányát, T. Miklosffy Imre urat, valamint személyes virtusaira úgy hasznos szolgálataira való tekintetből, Királyi Consiliariusi Titulussal megtisztelni, kegyelmesen méltóztatott ö Cs. Kir. Felsége.

P á r i s, Jun. 9-dikén. — Telegraphusi követség. — Gen. Belliard a' 24 ik katonasztály Komendánsa; Brüsszelből Prairial 19-dikén (Junius 8 - dikán) — „

„A' Frantziák elfoglalták Hannoverát; az el-
lenséges sereg hadi fogsagra esett; egy rend kí-

vül való Kurir, a' kitől a' fő vezér ezen újságot az Első Konzúlhoz küldi, ma reggeli öt orakor ment Brüsszelen keresztül. — „C h a p p e.

Páris, Jun. 10-dikén. — Hadi Ministerium. — Mortier, Gen. Lieutenant, fő vezér; a' Hadi Ministeriumhoz. — A' fő hadifzállásról Nienburgból (Jun. 4-dikén).

„Polgár Minister! Utolsó levelemben szerentsém volt a' seregnek Hannoverába való beindulása felől tudósítani tenni. A', rész szerént száraz, rész szerént mocsáros helyeken való felette fárasztó utazásunk után, látván az ellenség, hogy, a' Gen. Montrichard és Nansouty mozdulásaik által, a' mellyeket ezek seregeikkel Suhlingen és Dipholtz ellen tesznek, az ő jobb szárnya meg fog kerülni, magát éjjel Borstienhez visszavonta. Másnap (Jun. 1-ső napján) elől menő csoportjaink a' Gen. Drouet vezérlése alatt az ellenség' hátuljáróit utól érve, keményen öszlize tsaptak, és 2-dikban Borstien felé tovább nyomultak, a' hol a' két ellenséges sereg egymással szembe találkozott. Gen. Drouet, sem az ellenséges sereg' számával, sem seregünk lankadtságával, a' kik az nap már 12 mertföldnyi utat tettek valójánem gondolván, az ütközetre parantsolatot adott. Az ellenség hathatósan hozzá fogott az ágyuzáshoz. Néhány Huszár Swadronaink az ellenség' könnyü Dragonyoszaival öszlize tsaptak, lineájokat meg bontották, rendjeiket öszlize zavarták, és közzülök többeket elfogtak. A' kémek olyan hírt hoztak vala, hogy a' Nienbourgi híd-fedező töltés, helyre állittatott, 's az ellenségnek egész ágyuzó ereje a' Wésér vize jobb partján fészkelte volna meg magát. Tartalék ágyuinkat megindítván, úgy tettem a' rendelé-

seket, hogy mindent, a' mit elől fogunk találni, a' Wézer vizének nyomván, vagy a' Nienbourgi híd' töltését el foglaljuk, vagy a' Stoltznau patakán által menvén, az által az ellenséges seregnek a' fő várashoz való útját elvágjuk. Már útban voltak seregeink, midőn a' Hannoverai Országglószéknek polgári és katona személyekből álló Küldöttjei szélső vigyázóinknál megjelenvén, bizonyos jó feltételeket ajánlottak, ha seregeinknek előnyomulásokat megszüntetném. Nem fogadtam el ajánlásaikat. Ismét meg jelentek új feltételekkel: Hanem, meg nem fogadom, hogy semmi féle feltételeiket meg nem halgathatom, különben, hanemha bizonyossá tesznek, hogy a' Hannoverai Választó Fejedelemséget's nevezetesen annak minden várait elfoglalhatom. Hofzfas tanácskozás után rá állottak egy Alkura, oly feltétel alatt, ha azt a' két Fél' Országglószékeik is helybe fognak hagyni. Ezen Alkuból látni fogod, hogy az Anglus Király' tábora hadi fogoly; hogy az egész tartománt, 's nevezetesen az Albis és Wézer vizeiknek torkaikat, elfoglaltam. Rendeléseket tettem, hogy minden ezen vizeken találtató hajókat tartoztassanak le. A' Cambridgei Kir. Hertzeg, a' Vá. Fejedelemség' Kormányozója, jónak találta a' tsatázás' elkezdődése előtt le tenni hivatalát, és innét postán elútazni. Azonközben mégigérte vólt, hogy a' felkelő néppel fogna meg halni. Gyanitható képpen hajóra fog ülni, minekelötte mi az Albis vizének torkához juthatnánk. Nienburgban 14 ezer darab új puskát, és feles ágyúzó készüléket találtunk. Mint tudtomra adatott, a' Hannoverai külömbkülömb erőflegekben, találni fogunk még valami 100 ezer darab puskára és ezer darab kü-

lőmbkülömb féle ágyukra. Hónapután Hannoverában az Angliai Király szárazon lévő fővároszában fogok lenni. Sok lóra tettünk szert, melyeknek lovas Regimentjeinknél és ágyuzóinknál hasznokat vehetjük. A' Gen. Dulauloy magaviselete különös ditséretet érdemel. Szerentsémnek tartom hogy tisztelhetlek. — „Mortier E duard.

„A' Hannoverai Országglószék és a' Frantzia „fő vezér G. Mortier között való Alku: — „

„I). Hannoverát, valamint szintén a' tölle függő kikötőhelyeket is, el foglalja a' Fr. sereg. — II) A' Hannoverai seregek magokat az Alpis vi-ze mege vonván, betsületekre megigérik, hogy semmi ellenséges dolgot nem tselekeznek, 's a' Frantziák és szövetségeseik ellen, ezen Frantziák és Anglusok között való háboru alatt fegyvert nem fognak, mind addig, míg az Anglusokhoz fogságra eshető ugyan annyi Fr. Generálisokért tisztekért, altisztekért, katonákért, és matrozokért, ki nem tseréltetnek. — III) Egy Hannoverai katona is el nem távazhat a' kirendelt helyről a' fő vezér' híre nélkül. — IV). A' Hannoverai seregek, katonai tisztelettel utaznak el kirendelt helyeikre, és a' Regimentek el vízik ágyúikat magokkal. — V) Minden egyéb ágyuk, puszkapor, fegyverek, és minden munitzió, a' Frantzia tábornak által adatnak. — VI) A' Királynak minden butorjai (felvehető vagyoni) a' Fr. sereg' rendelései alá adatatnak. — VII). Minden kasták sequestráltatnak, ki vévén az Universitását, a' mely a' maga állapotjában hagyatik. — VIII) Minden Anglus katonák és Anglus zsóldon lévő Agensek, a' Fr. fő vezér rendelésére arestáltatnak, és Fr. országba küldetnek. — IX) A' Fr. fő vezér magának tartja

azt a' hatalmat, hogy a' Választó Fejedelmi Kormányfők tagjai 's egyéb tisztviselek között, olyan változásokat tehesen, a' milyeneket illendőknek fog találni. — X). Az egész Fr. lovasság' számára, Hannovera ad lovakat: zsoldot, ruhát, és eleséget is, hasonló képpen a' Vál. Fejedelemség szolgálatat ezen seregnek. — XI). A' külömbkülömb vallás béli Isteni tiszteletek, mostani állapotjokban hagyatnak. — XII) Minden személy, tulajdon, és a' Hannoverai tisztek familiái, a' Frantzia törvényesség' védelme alá fogadtatnak. — XIII). Az országnak minden jövedelmei, valamint szintén a' Vál. Fejedelmi uradalmak is, a' közönséges adóval egyetemben, a' Fr. fő vezér' rendelkezései alá adatatnak. — XIV). A' mostani Vál. Fejedelmi Kormányfők, minden hatalmának gyakorlásától megszünik a' Fr. seregek által elfoglaltatott vidékeken. — XV) A' fő vezér olyan adótszedet-fel a' Vál. Fejedelemségben, a' milyent a' Fr. sereg szükségére elegendőnek fog itélni. — XVI) Mind azok a' tikkelyek, a' melyek felett valami kétség fordulhatna elő, a' Vál. Fejedelemségnek könnyebbségével megagygyezőleg magyaráztatnak. — XVII) Ezen tikkelyek semmi rövidséget vagy akadályt nem okozhatnak azon egygyezésnek, a' mely talám az Első Konzúl és valamely közbenjáró Hatalmasság között, Hannoverára nézve magát még elő adhatná. — Költ a' fő hadi szálláson Suhlingenben, a' 11-ik esztendőben, Prairial 14-dikén (Jun. 3 kán) — Az Első Konzúl helybehagyása fenntartatik. — „Mortier fő vezér.

Az Első Konzultól ilyen Kerülő irás botsátatott a' Fr. országi minden Kardinálisokhoz, Érsekekhez és Püspökökhöz; — „

„Uraim! a' jelen való háborunak indító okai tudva vannak egész Europa előtt. Az Anglus Királynak az ő fogadásához való hűségtelensége — a' ki az áltál, hogy Maltha szigetét a' Sz. János Jerusalemi Rendjének viszfza adni nem akarta, a' Kötéseknek szentségeket meg rontotta, 's a' ki a' mi kereskedő hajóinkat, minekelölte háborut hirdetett volna, megtámadtatta — és a' magunk védelmezésének szükséges volta, kényszeritenek bennünket a' fegyverfogásra. Én hát azt akartam néktek ezen levél által tudtotokra adni, hogy a' volna kívánságom, hogy rendeljeteek könyörgéseket, azért, hogy az egek, próbatételeinket tiszteljék meg. Az a' készség, mellyel a' Státus' szolgálatjára tzelző buzgóságokat előttem meg bizonyítottátok, most is bizonyossá tesz engem' a' felől, hogy kívánságomnak örömmel eleget fogtok tenni. Költ St. Clouban, Prairial 18-dikán, 11. — „B o n a p a r t e.

A' ma (10-ikben) ki jött Moniteur írja egy Londoni Jun. 4-dikén költ levél után, hogy az Angliai Ministeriumban nagy változások fordultanak volna elő, t. i: — hogy az a' Parlamentombéli nevezetes Orátor Tierney, Tengeri kintstárnokmesteri méltoságra emeltetett volna, a' mely egy igen szép és fő hivatal Angliában — és hogy a' Briton nevü Londoni ujság szerént, Lord Moira, Grey, és Sheridan is nem soká be fognának lépni az Országtlószék tagjai közzé — a' kiket még Fox is nem soká követni fogna — 's hogy Sheridan, éppen Hadi Ministerré fogna neveztetni.

A' következő megjegyzés is a' Moniteurben hirdettetett ki hivatal szerént: — „

„A' Frantzia seregek által elfoglaltatva lévő helyeken árestálatott személyek között, találtak egy Agens is, a' ki Helvoetsluysben tartzkodván, az Anglus postai dolgokra ügyelt. Ez egy Anglus kém volt, a' ki az új ellenségeskedéseknek kezdetétől fogva szünet nélkül való titkos levelezést folytatott. Leveli elpétséltetvén, néhányak találtak közöttök olyanok, a' melyeket éppen el akart küldeni, és a' melyekben a' Batava Respublika' földjén folyó környülállásokat, 's azon útatkat módokat írta vala le, hogy ezen Respublika' és a' Fr. seregek ellen, miként kelleffék az ellenséges próbákat tenni. Igen izükséges vigyazni az e'féle emberekre.“

* *

Florentzia, Május' 31-dikén. A' Királyné ilyen Ediktumot hirdettetett ki; — „Maria Luisa, Hetruriai Királyné, &c. A' Király ö Felsége a' mi Felséges Férjünk, rövid ideig tartó, meg orvosolhatatlan betegsége után az örök nyugalomra által menvén, a' meghalálozott Monarkhának Státusai minden jussaikkal egyetemben, valamint a' törvényes következés ugy szintén az atya testamentomának ereje szerént, az ő fiára Károly Lajos Spanyol Infansra, a' Régenség pedig, addig, míg a' törvény szerént való Király a' 18 esztendőt el érvén a' Status' kormányát által vehetné, ugyan azon testamentom szerént, Ránk szállott, &c. Költ Május' 27-dikén, 1803-ban. — „Maria Luisa.

Mantua, Május' 27-dikén. Minekutánna az eddig őrizeten itt volt reguláris seregeink, Rimini felé az oda gyülekező táborhoz elútaztanak volna, ide azok a' Feketék rendeltettek őrizetre,

a' kiket a' Frantziák St. Domingóból 's a' Napnyugoti Indiai egyéb szigetelkről, nyughatatlankodásaikért Európába hordottak, 's az ólta Bresben tartottak. Vagy három ilyen kompániák ma érkeztek meg ide. — Az egész Olasz Respublika földjén ki hirdettetett az Első Konzúl és Első Elölülő Bonaparte' nevében, hogy, minekutánna az Angliai Országglószék kinyilatkoztatta volna, hogy ezen Respublikát meg nem esméri, és minekutánna az ő hajóinak elfogdosztatások felől parantsolatot adott ki: tehát már molt ennek sintse egyebet mit tenni, hanem, hogy a' földjén találtató Anglusokat hadi fogságra kitérte, a' hadi kezűleteket kettőztessé, és a' hol lehet a' tromfot tromfolja. — A' Bolognából jött levelek szerént az Olasz és Fr. seregek-ből álló tábor' fő vezére Gen. Murat, azon éjjel távozott ott Romagna fele kereftül a' táborhoz.

* *

Hannovera Jun. 9-dikén. A' Göttingai universitás, melynek Prorektora mostan Titoktanátsos Heyne, Mortier fő vezérhez, valamint már az előtt Bonaparte Első Konzúlhoz folyamodott, olyan kérelemmel, hogy Göttinga városát minden hadi lármáktól keméljék meg, fegyveres sereget oda ne szállítsanak, 's tudomány béli kintseit, és az Universitás fennállására szolgáló fundust, ne bántsák. Nintsen is semmi kétség, hogy valami szenvedése fogna sem a' városnak, sem az Universitásnak, történni. — (Az Alkunak VII-ik tikkelyében, külömben is ki vétetett már az Universitás kasszája a' több kasszákra tétetett sequestrum alól.)

Brema Jun. 5-dikén. Egy Frantzia Adjutánsnak egy késérő fegyveres tsoportotskával

való ide érkezése után, tegnap és ma késő éjszakaig egygyütt tanátskoztak Elöljáróink, melynek végződésével egy Deputatziót küldöttek a' Fr. fő vezérhez, a' ki azt kívánja, hogy a' Brémában találtató minden Anglus tulajdont adjuk ki, különben ide is Frantzia sereget fogna bé szállítani. Egy kisdet Frantzia sereg éppen határ széleink mellett áll: kétség kívül ilyen követtség által fogja Generál Mortier, Hamburg városát is meg látogatni.

* * *

London, Maius 31. dikén. A' Cambridgeri és Gloucesteri Kir. Hertzegeket minden orán várják ide Német országból. A' Kenti Kir. Hertzeg, a' Gibraltari volt Kormányozó, kiről olyan hír futamodott vala, hogy néhány Frantzia Fregátok által el fogattatott volna, szerentsésem haza érkezett. Utjában kikötött volt Lisabonnál, 's a' testvérít a' Sussexi Hertzeget meglátogatván, néhány napokat töltött véle egygyütt. — Az a' tselekedete a' Fr. Országglószéknek, hogy az Anglusokat, a' kik az ő, és az Olasz 's Batava Respublikák földjeiken találtattak, hadi fogságra tétette, itt Londonban igen különös érzékenységet gerjesztett. A' Lord Withworth Titoknokját Talbotot is arestálták Calaisben. Több ezerekre teszik az ilyen módon arestaltatott Anglusoknak számokat. —

Az itt lévő Cs. K. Követ, Jun. 1-ső napján mutatta be E l z t e r h á z y M i k l ó s ő Hertzegségét a' Királynak. — Sybilla és Frantzia nevezetű 36 ágyus Fr. Fregátok, St. Domingóból evezvén haza felé, a' Brest előtt álló Anglus hajós sereg által el fogattatván, Plymouthba hozattattak. — Éppen most eveznek még 10 más Fr. hadi hajók, több

kereskedő hajókat késérvén, St. Domingóból haza felé: ezekhez is jó reménsége van az őket váró Kanálisi Anglus hajós seregnek.

Folytatása a' közelébbi M. Kurirban félbeszakadott Parlamentál s beszédeknek: — „Hanem azt mondják, (ily folytatja Lord Stanhope) hogy az Első Konzúlnak azolta bizonyos tzélozásai nyilatkoztak volna ki, 's ezekre nézve nem lehetne Malthát már most ki adni. Azt kérdem én: hogy ezen tzélozások a' mi hazánkra nézve újak-é? és nem lehetett-é azokat már régen sajdítani? Nem esmérjük é még Bonapárténak ezt a' különös tulajdonságát, hogy azt, a' mit neki holnap mivelni tétzik, ma egy ember is előre el nem láthaja; és én ötet ezért még inkább szeretem. Egy szóval én ezen tárgyra (Malthára nézve) az előnkbe adott irásokban semmi olyant nem látok, a' mire nézve a' Kötélt már most igaffágosan fel bonthatnók. Hanem azon panaszolkodtok, hogy Bonapárte, az ő Felsége' Országába szaladott Emigránsoknak el kergettetésekét kívánnya. Ha olyan tzélozással jöttek ezek ide, hogy itt a' Fr. Ország-lószéket rágalmasszák, jussa van az Első Konzúlnak azt kívánni, hogy ő Felsége őket innét el kergeffe. De ha azt mérészelné kívánni, hogy Konstituziónkat változtassuk meg, 's nyomtatás béli szabadságunktól álljunk el: én magam azzal felelnék néki, hogy ma a' Követjit haza küldvén, holnap ágyugolyobisokat küldenék közöntetésére. Nagy külömség van a' nyomtatás béli szabadság, 's az abban való zabolátlan bátorság között, és én álmélkodom a' Státus - Titoknok urnak azon vallástételén, a' mellyel ki nyilatkoztatá, hogy ezen országban jöttenek volna ki az Első Konzúl szemé-

lye ellen igen illetlen irások. Nagy szerentséltenségnek tartom, hogy a' két nemzetek az ilyen egymás meg nem értésiért, egymásnak megöklésére vették magokat. A' Maltha felett való alkudozás' folytatása helyett, miért nem tselekedték inkább, hogy értették volna meg egygyik a' másikkal azon hibákat, a' mellyeket egymás' szemire hán-tak. Miért nem feleltük mi Bonaparténak, mikor a' nállunk kijövä molskolódó irások ellen panaszkodott, azt, hogy eszközök fognak azoknak megbüntetésekre találtatni, a' kik olyan irásokat adtak ki. A' mi a' Király' követségében azon dolgot illeti, hogy a' Fr. és hollandus kikötőhelyekben nagy hadi készületek tétetődtek volna, meg vallom, hogy álmétkodtam Ministereinknek ezen megsalattatásokon. Elönkbe semmi irás nem adatott, a' melly ennek bizonyságául szolgálhatna. Nem találtatott a' mondott kikötőhelyekben egy hajó is, a' mely a' gyanakodásra okot szolgáltatott volna. Meg vagyok gyözödve, hogy a' dolgoknak titkoladás nélkül való meg magyarázások által, mindenek barátságosan eligazított-hattak volna. Miért nem ajánlottunk Malthaért valami egyéb hasonló betsü tserét, p. o: Jersey és Güernsey szigeteiket? Ezek azok a' szigetek, a' hol azoknak a' molskolódó irásoknak nagyobb részek ki jött, a' mellyek az Első Konzül szemei előtt oly gyölöségesek voltak. Mi majd semmi hasznokat nem veszünk ezen szigeteknek: Fr. ország ellenben, jó hasznokat vehetné. Kérem uraságtokat, vessük mostani környülállásainkra szemeket: gondóljuk meg; hogy 500 millió font sterlingekkel (valami 5000 millió forintokkal) vagyunk adósok; hogy az adó alatt már meg görbedtünk;

hogy sokaknak közöttünk alig van mit enniek. Lehetetlen, hogy helybe hagyjam a' Státus-Titoknok (L. Pelham) úr békefféges indulat nélkül való és a' Fr. Országlofzék' gyűlölésére gerjesztő beszédét. Lehetetlen, hogy az ő Felsége Minifterjeit magasztalhattam, egygyen kívül. Addington Miniftert értem, a' kinél, hogy az ő F. ge Státusaiban, egy jobb, ki-nyíltabb szívű, és tiszteletre-méltóbb ember találtatna, nem hiszem. Ő felölettekélletesen hiszem, hogy barátja a' békeffégeknek. Az elő hor-
dott okokra nézve nem voksolhatok a' Kir. követ-
tsegnek megközönésire."

Nem foghat ma fenn a' kérdés, így szoll a' Cumberlanti K. Hertzeg, hanem tsak ez: hogy szabad, bóldog, és független nemzet fog-e Anglia ennekutánna lenni: vagy pedig magát a' Fr; ország' szabad akarátja, és kevély rendelései alá fogja botsátani? Egy ilyen kérdésre nem kívántatik felelet. Leg betsesebb javunk, és a' minnyá-junkat fenyegető közönséges veszedelem ellen való magunkvédelmezése, forog kérdésben. Az Első Konzúl személye ellen semmi tekintetben ki nem akarok botsátkozni: tsak hivatalára nézve akarok rolla emlékezni, a' mely tekintetben úgy nézem ötet, mint hazám' ellenségét. Minekutánna a' száraznak oly nagy részét járom alá hajtotta's el pufztította volna, most már azt veszi eszébe, hogy tsak Anglia volna az, a' ki az ő nagyravá-gyásának eleibe gátat tehetne, 's ötet megakadályoztathatná abban, hogy a' világ' több részét vasra tehesse. Tekintsünk, Mylordok, Hollandiára és Helvetziára: ezeket Fr. Ország' járma alatt lenni szemléljük. Majd hasonló az Oiasz ország' állapotja. Nem maga az Első Konzúl tette-é ezt

a' nyilatkozatást, hogy Egyiptomnak később vagy előbb az ő kezire kell jutni. Eltökeltett szándéka néki az, hogy a' mi Napkeleti kolóniáinkat előbb vagy később Fr. országnak hatalma alá vessen. Egy szóval, Mylordok, Fr. országot az ő hatalmának terjesztése: minket ellenben, a' mi Konfütützióknak védelmezése lelkesítenek. Ne felejtkezünk el soha arról, Mylordok! hogy Konfütützióknak elvesztésével, minden nemesi és méltóságos Rendjeink, örökre oda lennének. Igaz ugyan, hogy a' mostani környülállások között semmi szövetségeseink segédelmek nélkül nem tudnánk: de leg nagyobb bizakodással vagyok, hogy mi, csak mi magunk, le fogjuk a' nagyravágyásnak és igazságtalanságnak homlokáról a' győzedelmi koszorut tépni." —

„Szükségesnek tartom, így szoll a' Clarencei Királyi Hertzeg, beszédemmel az Amienszi Kötés előfeltételeinek időpontját megelőzőt történekről emlékezni. Kérem, a' Mylord urakat, emlékezzenek vissza a' mi Belle-Islei, Ferroli, és Kadixi expeditzióinkra, a' mellyeknek szerentsétlen kimenetelek, és a' sokáig tartott hadozás, már oly igen felindították vala az érzékenységeket, hogy a' békeség, közönséges kiáltás által kívántatott. Ilyen környülállások között történt vala, hogy Ministereink a' békeségnek előfeltételeit elfogadni szükségesnek gondolták. Hanem, az előfeltételek és a' vég Kötés között, igen különös dolgok történtek Olasz országban. A' vég Kötés két dolgokra nézve érzékenyített engem' felettébb: először, hogy a' mi hűséges szövetségeseinkről a' Szárdiniai Királyról, semmi feltétel nem fordult benne elő*); másodszor, hogy Maltha szigetének visszaadásában

megegygyeztünk. En egyéb eránt, leg kissebbet sem találok az előnkbe terjesztetett irások között olyant, a' mellyből ki nem tettzene, hogy Ministereink buzgó munkalódói ne volnának a' békeségnek. Fontóljuk meg tsak az Első Konzúlnak Lord Withworthal való magános beszélgetését. Nem való az, hogy mi Malthát nem akartuk volna a' Kötés' erejével megegygyezőleg kiadni. De mi vólt a' feltétel? nem a', hogy Fr. Országának: hanem hogy a' Sz. János Jerusalemi Rendjének adjuk ki Malthát, még pedig úgy, hogy ezen Rend és a' sziget a' magok függetlenségek eránt egészfen bátorságba helyheztedjenek. Erre nézve három Europai főbb Hatalmasságok válaltak érette kezefféget, a' mely nélkül nem hiszem, hogy soha megerőssítették volna Ministereink ezen Kötést. De vizsgáljuk meg továbbá annak az embernek gyalázatos (ialamis)**) tudósítását, a' ki: a z Első Konzúl Kereskedő Agense' nevezete alatt járt Egyiptomban. Nem tétovázok én ezen irásnak a' gyalázatos nevezettel való illetésében, mert meg érdemli az ezt, minthogy Országlószékünknek, seregeinknek, 's Generálisainknak méltóságokat és betsületeket bántotta. Meg tudom én mutatni azt, hogy Anglia a' Kötést meg nem rontotta. Olvassuk el tsak az Első Konzúl és Lord Withworth között való beszélgetésnek leirását.***) A' dolgok' ábrázatjaik már annyira megváltoztanak vala, hogy Malthának függetlensége egy átaljában szükségessé tétetödvén, Ministereink kéntelenítették kinyilatkoztatni, hogy mi ezen szigetet ki nem adhatjuk, addíg, míg függetlenségének bizonyos zálogát nem látjuk. En olyan reménséggel vagyok,

hogy a' mi kezünkben ez, Europa' szabadságának és boldogságának záloga fog lenni. Mylordok! nagy meglepéssel tekintek azon környülállásokra, a' melyek között ezen hadakozás kezdetében szemlélem lenni magunkat. Közöttünk egy Gróf azt mondá, hogy St. Domingónak elveszését az Első Konzúl hibája okozta volna; én pedig ezt, a' Nagy Britannia hathatós törekedéseinek tulajdonítom; és reméllem, hogy módunk fog lenni, a' nélkül, hogy szépitett kifejezésekkel éljek, hogy e' képpen szolljunk — az Első Konzúlhoz: St. Domingó és Louisiana nem lesznek tiéd — Spanyol országhoz: a' Floridák nem lesznek tiéd — és mindenekhez, a' kik ezen mindenható Első Konzúl által védelmezettek: néktek nem fog lenni egyebetek, annál, a' mit Nagy Britanniának, néktek engedni tétzeni fog. Én kívánám, hogy ezen ország, minden kebelében találtató erejét venné elő ezen hatalmas Konzúlnak a' felől leendő meggyőzésére, hogy mi, Fr. országgal és mind azokkal, a' kik magokat hozzátsatólják, ki kötni csak magunkban is alkalmasok vagyunk. Kívánom látni Fr. országnak Nagy Britannia által leendő megfenyítettését. Nem most történne ez először. Úgy itélek, hogy a' hadakozás, ha böltsen és hathatósan fogjuk folytatni, nem tart sokáig.

*) Ha Anglia az Amiens-i alkudozás' alkalmatosságával, a' maga Szövetségesire a' Szárdiniai Királyra nézve valamely áldozatot, tenni akart volna: ha, vagy a' Szent-haromság szigetét Spanyol országnak, vagy Ceylant a' Batava Respublikának vissza engedte volna: kételked-

- ni sem kell, hogy Fr. ország helybe nem hagyta volna, a' mit Anglia a' Szárdiniai Királyra nézve kívánt volna. Hanem a' Londoni Kabinét, minden e'féle intézeteket visszavetett, ahhoz a' principiumhoz tartván magát, a' mit az Amiens alkudozás alkalmatosságával nem egyszer kijelentett, t. i: hogy a' száraz nem tartozna Nagy Britanniára, hogy ő ott egy nemzetet sem betsülne, és hogy egyedül magába helyeztetné bizodalját (A' M o n i t e u r' jegyzése.)
- ***) Mitsoda nevezet! A' Clarencei Hertzeg nem azon embereknek egygyikéről beszéll, a' kik birtokában vannak. Mitsoda nevezetet adna azon Generális tselekedetének, a' ki gyanuba hozott egy Fr. tiszte, azért, hogy őtet meg öldököltethesse. Ezt az Anglus Komendáns tselekedte Alexandriában? Mitsoda nevet adna annak az Anglus Obersternek, a' ki a' Fr. seregekről, hazugsággal és balgatagsággal tellyes motskolódó irást adott által ő Brit. F. gének? Hanem, ha igazat akarunk szollani, ugyan mind ezek a' gyávaságok; ha a' két Országok között hidegséget gerjeszthetnének is: szolgálhatnak - é a' két nép között való hadakozásnak igallágos okául (A' M o n i t e u r' jegyzése.)
- ****) Igen haszontalanúl fárasztja magát a' Hertzeg egy ilyen tudósításnak felolvasásával, a' melynek képtelensége, lehetetlen hogy szembe ne tűnyön. A' Ministerek és Hertzegek igen elfelejtkeznek az Anglus nemzet' javáról; mikor őtet ilyen feltételek által indítják a' hadakozásra (A' M o n i t e u r' jegyzése).